

Az Európai Unió
Tanácsa

Luxembourg, 2022. június 20.
(OR. en)

10066/22

DEVGEN 119
ACP 74
RELEX 769
ALIM 5
COEST 457
COHAFA 60

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2022. június 20.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	10031/22 + ADD 1
Tárgy:	Az „Európa együtt” megközelítés keretében az élelmiszer-ellátás globális szintű bizonytalanságára adandó válaszintézkedések – A Tanács következtetései (2022. június 20.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az „Európa együtt” megközelítés keretében az élelmiszer-ellátás globális szintű bizonytalanságára adandó válaszintézkedésekről szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2022. június 20-i, 3884. ülésén hagyott jóvá.

A Tanács következtetései az „Európa együtt” megközelítés keretében az élelmiszer-ellátás globális szintű bizonytalanságára adandó válaszingykedésekről

1. A Tanácsot továbbra is mély aggodalommal tölti el, hogy a veszélyeztetett népességcsoportok világszerte példátlan mértékű élelmiszer-ellátási bizonytalanságokkal néznek szembe. Az akut éhezés és az alultápláltság problémája, valamint az éhínség kockázata – főként a szegénység, a konfliktusok, a politikai instabilitás, a társadalmi-gazdasági körülmények, a természeti veszélyek és az éghajlatváltozás miatt – már eleve is súlyosbodott, ugyanakkor a Tanács emlékeztet arra, hogy az Ukrajna ellen indokolatlanul, provokáció nélkül és jogellenesen indított orosz agresszív háború eredményeként – a mezőgazdasági javak szándékos bombázása és fosztogatása, a tároló- és élelmiszer-feldolgozó létesítmények lerombolása, valamint a fekete-tengeri kikötők blokádja nyomán – az élelmezésbiztonsági válság minden eddiginél drámaibb méreteket öltött.
2. Az élelmiszerrendszerek sok éve nyomás alatt állnak, a Covid19-világjárvány pedig rávilágított mind az ellátási láncok, mind az agrár-élelmiszeripari rendszerek törékenységre, valamint megrendítette a fejlődő országok – és különösen a legkevésbé fejlett országok – makrogazdasági stabilitását. Az Ukrajna elleni orosz agresszív háború egyrészt komoly visszaesést okozott az élelmiszerek, a takarmányok és a műtrágyák rendelkezésre állása terén, másrészt jelentősen megemelte az élelmiszerek, az energiahordozók és a műtrágyák árát, és fokozta az élelmiszer-ellátás globális szintű bizonytalanságát. Mindez drámai következményekkel jár nemcsak az ukrán nép, hanem a világ számos további veszélyeztetett népessége számára is. Ezzel egyútt a társadalomban is nő a nyugtalanság, a konfliktusok és az instabilitás kockázata, ez a helyzet pedig – egyéb kihívásokkal egyútt – kihathat az irreguláris migrációra és a kényszerű lakóhelyelhagyásra, valamint már eddig is kedvezőtlenül befolyásolta a humanitárius segítségnyújtási kapacitást.

3. A Tanács szolidaritást vállal a leginkább érintett partnerországokkal. Az említett kihívásokkal szemben az EU továbbra is cselekvőképes, felelős és megbízható globális szereplőként fog fellépni. A Tanács elismeri, hogy a helyzet a legnagyobb csapást a legkevésbé fejlett és instabil országokra, az Ukrajnából és Oroszországból származó élelmiszerellátástól és -behozattalól nagyban függő országokra, valamint az éghajlatváltozás által leginkább érintett országokra mérte. A Tanács hangsúlyozza, hogy a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő személyek életének, emberi jogainak és megélhetésének védelme érdekében sürgősen gyors és átfogó globális válaszigényeket kell hozni, meg kell erősíteni a helyi termelést és csökkenteni kell az importfüggőséget, közben pedig támogatni kell a fenntartható élelmiszerrendszerekre való átállást és a reziliencia javítását. A Tanács felhívja a figyelmet az élelmiszerbiztonság nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos vonatkozásaira, és sürgeti a Bizottságot, hogy szakpolitikáiban, partnerségeiben és kezdeményezéseiben foglalkozzon a nemi alapú megkülönböztetéssel. A Tanács újlag hangsúlyozza, hogy elkötelezett a hatékony többoldalú együttműködés és megoldások mellett, és kiemeli a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend, valamint az abban foglalt fenntartható fejlődési célok – és különösen a 2. számú fenntartható fejlődési cél („Az éhezés megszüntetése”) – végrehajtásának sürgősségét, egyúttal emlékeztet az ENSZ élelmiszerrendszerekkel foglalkozó 2021. évi csúcstalálkozója tekintetében meghatározott uniós prioritásokra és a tokiói „Táplálkozás a növekedésért” (N4G) csúcstalálkozáson 2021 decemberében tett uniós kötelezettségvállalásokra.
4. A világpiacokra irányuló orosz élelmiszerexportra nem vonatkoznak szankciók. Az Oroszország által Ukrajna ellen indított agresszív háború megghiúsítása érdekében az EU szankciókkal sújtotta az orosz kormányt, Oroszország gazdaságát, pénzügyi rendszerét és katonaságát, valamint az orosz elitet, azon belül az Ukrajna destabilizálásáért vagy annak támogatásáért felelős gazdasági szereplőket. A Tanács kiemeli, hogy az EU-nak az uniós fellépéseket látható módon, egy felelős és megbízható globális szereplő fellépéseiként kell kommunikálnia, valamint hogy fel kell lépni az orosz információmanipulációval és beavatkozással szemben, amely hamisan a szankciókat hibáztatja a globális élelmiszerbiztonsági helyzet romlásáért, ily módon pedig az élelmet fegyverként használja, ami világszerte negatív következményekkel jár. Az orosz információmanipuláció egy összehangolt, államilag finanszírozott kampány része. Az EU és tagállamai – a többoldalú fórumok keretei között egyéb partnerekkel közösen – továbbra is fel fogják hívni a figyelmet erre a problémára, többek között a partnerországokban is.

5. A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU a hatékony multilateralizmuson alapuló gyors és átfogó válaszingtőzkeđések révőn határozott szolidaritást tanúsítson. Ez az őlelmezősbiztonság garantálásáról ős az őlelmiszerrendszerek rezilienciájának megerősítéséről szóló, 2022. március 23-i bizottsági közlemőnyen, valamint az őlelmezősi ős mezőgazdasági rezilienciára irányuló kezdemőnyezés (FARM) három pillőrőn – kereskedelem, szolidaritás ős termelés – fog alapulni, ahogyan azt az Európai Tanács a 2022. május 30–31-i őlésőn ődvőzölte. E válaszingtőzkeđéseket teljes mértőkben őssze kell hangolni az ENSZ globális válságreakálási csoportjával ős a más vonatkozó nemzetközi kezdemőnyezésekkal, mindenekelőtt a G7-ek által kezdemőnyezett, az őlelmezősbiztonsággal foglalkozó globális szövetséggel.
6. A Tanács az „Európa egyőtt” megközelítés keretében az őlelmiszer-ellátás globális szintő bizonytalanságára adandó, határozott, hatékony ős átlátható válaszingtőzkeđésekre szólít fel, amelyek az alábbi négy cselekvősi ágat foglalják magukban: 1. szolidaritás sőrgősségi segély ős a megfizethetőség támogatása révőn; 2. a fenntartható termelés ős a reziliencia növelése, valamint az őlelmiszerrendszerek átalakításának intenzívebbé tétele; 3. a kereskedelem megkönnyítése azáltal, hogy segítséget nyőjtunk Ukrajnának a mezőgazdasági termékek különböző szárazföldi őtvonalakon ős uniós kikötőkőn keresztől törtőnő kivitelében, valamint előmozdítjuk az őlelmiszerek ős mőtrágyák nyitott globális kereskedelmét; valamint 4. hatékony multilateralizmus. E négy ágnak kölcsőnősen támogatnia kell egymást, ős rövid, közép- ős hosszú távő válaszingtőzkeđéseket is magukban kell foglalniuk.
7. **A szolidaritási ág keretében** a Tanács felszólítja a Bizottságot ős a tagállamokat, hogy a rendelkezésre álló eszközök alkalmazásával sőrgősen fokozzák az őrintett országok ős régiók legveszélyeztetettebb lakossági csoportjai részére nyőjtott humanitárius segítségnyőjtásra ős rövid távő, személyre szabott támogatásra vonatkozó kötelezettségvállalásaikat, különősen a helyi termelés ős az őlelmiszerekhez való hozzáférés támogatása érdekében, többek között a humanitárius segítségnyőjtás, a fejlesztés ős a béke közötti kapcsolaton alapuló megközelítés alkalmazásával. Az EU ős a tagállamok támaszkodni fognak az őlelmiszerválságok elleni globális hálózat elemzési kapacitására, ős a különbőle végrehajtási módozatok kombinációját fogják alkalmazni, ideértve többek között a készpénztámogatást ős – amennyiben megfelelő ős lehetséges – a meglévő oktatási ős szociális védelmi rendszereken keresztől törtőnő támogatást, valamint az országos ős regionális szintő őrdekvőnyesítés ős közös kezdemőnyezések megerősítését. A válaszingtőzkeđéseknek a sebezhetőségek ős a szükségletek rendszeresen aktualizált őrtőkelésőn kell alapulniuk.

8. Az EU és tagállamai támogatni fogják az élelmiszerek megfizethetőségét azáltal, hogy kezelik az alacsony jövedelmű és a sérülékeny helyzetű országok költségvetési és makrogazdasági stabilitását, és hozzájárulnak azokhoz a nemzetközi kezdeményezésekhez, amelyek célja, hogy segítséget nyújtsanak a globális partnereknek az adósságkönnyítés és a makrogazdasági stabilitás terén, emlékeztetve e tekintetben a nemzetközi pénzügyi szervezeteknek az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának kezelését célzó, nemrégiben közzétett cselekvési tervére. Ez magában foglalja a G20-aknak és a Párizsi Klubnak az adósságkezelésre vonatkozó közös kerete végrehajtásának a felgyorsítását. A Tanács arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy IMF-specifikus mechanizmusok révén tárják fel a fejlett gazdaságok különleges lehívási jogainak (SDR-ek) a sérülékeny helyzetű országok felé történő átirányítására vonatkozó további önkéntes hozzájárulások lehetőségeit.
9. Az EU és tagállamai által indított, folyamatban lévő együttműködési és támogatási programokon túlmenően a Tanács üdvözli a főbb érintett régiók támogatására irányuló források sürgősségi alapon történő közelmúltbeli mobilizációját, különösen az élelmezési és rezilienciaépítési eszközön keresztül a déli szomszédság támogatására nyújtott 225 millió EUR összegű uniós hozzájárulást, a Száhel-övezet és a Csád-tó térségének támogatására az „Európa együtt” keretében tett 1 milliárd EUR összegű vállalást, valamint az Afrika szarvának támogatására az „Európa együtt” keretében tett több mint 600 millió EUR összegű vállalást.

10. **A termelésre, a rezilienciára és az élelmiszerrendszerek átalakítására vonatkozó ág keretében** a Tanács kiemeli az élelmezésbiztonság és az alultápláltság kezelését célzó közép- és hosszú távú fenntartható megoldások támogatásának fontosságát. Ezért foglalkozni kell az élelmiszer-ellátás terén jelenleg tapasztalható bizonytalanságot kiváltó olyan tényezőkkel, mint például különösen az éghajlatváltozás, az elsivatagosodás és a termékeny földterületek károsodása, ugyanakkor meg kell erősíteni a partnerországok fenntartható helyi termelési kapacitásait. E tekintetben a Tanács határozottan arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy növeljék a fenntartható, inkluzív és reziliens akvakultúrás és agrár-élelmiszeripari rendszerek támogatását. Ez többek között a következők révén valósítható meg: az élelmiszer-értékláncokba történő beruházások és általában az agroökológiai és más innovatív megközelítések, a kereskedelmi forgalom és a termelés diverzifikálása, a megfizethető, egészséges élelmiszerekhez való hozzáférés megkönnyítését célzó intézkedések, a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségnek és azok felhasználásának a csökkentése és a szintetikus alapanyagok (műtrágyák, növényvédő szerek) hatékonyabb és fenntarthatóbb használata, az éghajlatváltozás hatásaival és a biológiai sokféleség csökkenésével szembeni reziliencia javítása, az országhatárokon átnyúló vízügyi együttműködés megerősítése, a földgazdálkodás javítása, a helyi termelők kapacitásainak fokozása, az élelmiszer-pazarlás elleni intézkedések, az integrált helyi és regionális piacok, továbbá a mezőgazdasági kistermelők és a mezőgazdasági termelői szervezetek forráshoz jutása, valamint a releváns digitális megoldások, kutatás és innováció, amelyek tekintetében az EU vezető szerepet fog betölteni a CGIAR keretén belül. Minden kezdeményezésnek összhangban kell lennie az uniós zöld megállapodással, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiával és a biodiverzitási stratégiával, valamint a mezőgazdasági és élelmiszer-ellátási láncban előforduló tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló (EU) 2019/633 irányelvvel. A válaszintézkedések a lehető legnagyobb mértékben az olyan meglévő kereten és kötelezettségvállalásokon fognak alapulni, mint például az EU–AU csúcstalálkozó, valamint az azon elfogadott, az élelmiszerrendszerekre és a Nagy Zöld Fal kezdeményezésre irányuló beruházások. A kezdeményezéseknek kiemelt figyelmet kell fordítaniuk a nőkre és a lányokra, mint a változás előmozdítóira.
11. Tudatában annak, hogy az Afrikai Unióban 2022 a „táplálkozás éve”, és hangsúlyozva, hogy a világ valamennyi régiójában veszély fenyegeti a jó egészségi állapotra vonatkozó célkitűzést, a Tanács felszólítja a főképviselet, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az élelmezésbiztonságról és a táplálkozásról folytatott elmélyített párbeszéd keretében továbbra is működjenek együtt az afrikai partnerekkel. Az „Európa együtt” kezdeményezés az afrikai partnerekkel együtt továbbra is szerepet fog vállalni az EU–AU csúcstalálkozón meghatározott – többek között a fenntartható mezőgazdasági értékláncokkal és a reziliens élelmiszerrendszerekkel kapcsolatos – kiemelt kezdeményezések végrehajtásában.

12. A Tanács szorgalmazza az innovatív megoldások és a magánszektor általi támogatás fokozottabb igénybevételét – emlékeztetve a legkevésbé fejlett és instabil országok, valamint a más régiókban, többek között a déli szomszédságban az élelmiszer-ellátás bizonytalansága által leginkább érintett országok fontos szükségleteire –, mégpedig egyebek mellett az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz (EFFA+) és az európai fejlesztésfinanszírozási struktúra (EFAD) révén, melynek célja többek között az európai fejlesztésfinanszírozási intézmények részvételének a megerősítése.
13. **A kereskedelem megkönnyítését célzó ág keretében** a Tanács hangsúlyozza annak alapvető fontosságát, hogy sürgősen támogatni kell Ukrajnát az agrár-élelmiszeripari alapanyagok előállításában és azok különböző szárazföldi útvonalakon és uniós kikötőkön keresztül történő kivitelében. A Tanács üdvözlí a tagállamok által e célból ez idáig meghozott intézkedéseket, valamint szorgalmazza, hogy a Bizottság és a tagállamok e tekintetben fokozzák tovább az erőfeszítéseiket, mindenekelőtt a szolidaritási folyosókra vonatkozó cselekvési terv gyors végrehajtása révén, hogy ezáltal az ukrán gabona visszakerülhessen a globális piacokra, figyelembe véve mindeközben a háború közvetlen következményeitől már jelenleg is szenvedő ukrán nép szükségleteit, közben pedig az Ukrajnával szomszédos országokat is támogatva. Ezenkívül a Tanács arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is segítsék elő Ukrajnának a termelés folytatásához szükséges kulcsfontosságú inputanyagokkal – mindenekelőtt műtrágyákkal, takarmánnyal, vetőmagokkal és üzemanyaggal – való gyors ellátását.
14. A Tanács felkéri továbbá a Bizottságot, a főképviselőt és a tagállamokat, hogy működjenek együtt az érintett nemzetközi partnerekkel a nyitott, átlátható és kiszámítható kereskedelmi környezet előmozdítása érdekében, különösen azért, hogy elkerülhető legyen egyrészt a nem megfelelő készletfelhalmozás a kulcsfontosságú nyersanyagok esetében, másrészt pedig az élelmiszerekre és a legfontosabb mezőgazdasági inputanyagokra – így például a műtrágyákra – vonatkozó exportkorlátozások. Ezek az intézkedések kontraproduktívak, hozzájárulnak az élelmiszerárak további ingadozásához, és súlyosbítják az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát. A Tanács határozottan támogatja különösen azt, hogy az Élelmiszeri Világprogram keretében és más érintett humanitárius partnerek által nem kereskedelmi, humanitárius célokra vásárolt élelmiszerek szigorúan mentesüljenek az exportkorlátozás alól (erről jelenleg folynak a tárgyalások a WTO-ban), továbbá azt, hogy – az OECD-vel, a FAO-val és magánszereplőkkel koordinálva, valamint az ENSZ globális válságreakálási csoportjának átfogó keretében – a mezőgazdasági piaci információs rendszer (AMIS) révén fokozódjon az élelmiszer- és műtrágyapiacok átláthatósága és javuljanak a szakpolitikai válaszintézkedések. A Tanács nyugtázza az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy nagyléptékű kezdeményezések kerüljenek kidolgozásra a nettó importáló országoknál az importált élelmiszerek tekintetében előállt költségkülönbségek fedezése céljából.

15. **A multilateralizmussal foglalkozó ág keretében** a Tanács újólag hangsúlyozza, hogy elkötelezett a hatékony multilateralizmus mellett, és felkéri a Bizottságot, a főképviselőt és a tagállamokat, hogy fokozzák együttműködésüket a legfontosabb multilaterális partnerekkel: az érintett ENSZ-szervezetekkel, különösen a római székhelyű ügynökségekkel (a FAO, a WFP és az IFAD) és a Világélelmezés-biztonsági Bizottsággal, a G7-/G20-csoporttal, a WTO-val és a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, központi és országos szinten egyaránt. Ez elősegítené a globális és megfelelően összehangolt válaszintézkedéseket, megkönnyítené a különböző kezdeményezések közötti koordinációt, valamint hozzájárulna az összes érintett szereplő, köztük a magánszektor és a civil társadalom szerepvállalásához.
16. A Tanács támogatja azt a fontos szerepet, amelyet az élelmiszerválságok elleni globális hálózat tölt be az élelmiszerválságok kiváltó okainak megszüntetése és a fenntartható megoldások előmozdítása iránt elkötelezett humanitárius és fejlesztési szereplők globális szövetségeként. A hálózatnak központi szerepet kell játszania az igényfelmérések koordinálásában, valamint a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti kapcsolat előmozdításában, globális, regionális és nemzeti szinten egyaránt.
17. Ezzel összefüggésben a Tanács támogatja az „Európa együtt” megközelítés keretében az élelmiszer-ellátás globális szintű bizonytalanságára adandó válaszintézkedéseket, valamint felhívja a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy:
- a) biztosítsák a szükséges támogatást az ENSZ globális válságreagálási csoportja részére, valamint hajtsák végre az e következtetésekben körvonalazott cselekvési ágakat, többek között a FARM-kezdeményezés és az élelmezésbiztonsággal foglalkozó globális szövetség keretei között is;
 - b) a pénzügyi támogatásukat elsősorban a következőkre fordítsák: a globális élelmezésbiztonság, így például az azonnali humanitárius szükségletek kezelése – szükség esetén az élelmiszer-importáló országok részére biztosított pénzügyi és technikai segítségnyújtást is beleértve –, a közép- és hosszú távú fenntartható élelmiszerrendszerek, valamint a reziliencia erősítését célzó helyi termelés fokozása, továbbá tárják fel az összes rendelkezésre álló finanszírozási forrást, többek között gyorsítsák fel és ütemezték előre a programokat, valamint mozgósítsák az Európai Fejlesztési Alapból származó tartalékokat, összhangban az Európai Tanács 2022. május 30–31-i következtetéseivel;
 - c) az „Európa együtt” megközelítés keretében és lehetőség szerint az „Európa együtt” kezdeményezéseken keresztül hozzanak országos és regionális szintű, testre szabott válaszintézkedéseket;

- d) a finanszírozással kapcsolatos elszámoltathatóság és átláthatóság biztosítása érdekében állítsanak fel közösen egy – az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottságának (OECD-DAC) meglévő adatain és iránymutatásain alapuló – nyomonkövetési rendszert; e tekintetben a Tanács rendszeres tájékoztatást szorgalmaz az „Európa együtt” megközelítés keretében az élelmiszer-ellátás globális szintű bizonytalanságára adandó válaszingykedések – a konkrét kiemelt kezdeményezéseket is beleértve – részeként mozgósított forrásokról;
- e) a partnerországokon belül a lakosság körében kialakult kép és a felmerült aggodalmak kezelése érdekében fokozzák a multilaterális, regionális és országos szintű közös kommunikációs erőfeszítéseket; sürgősen erősítsék meg azokat az erőfeszítéseket, amelyeket az EKSZ annak érdekében tesz, hogy monitorozni lehessen és fel lehessen számolni azokat az orosz információmanipulációs kampányokat, amelyek célja, hogy az élelmezésbiztonsági válsággal kapcsolatos felelősséget elvonatkoztatassák az Ukrajna elleni orosz agresszív háborútól. A Tanács felszólítja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a közös üzenetek megosztása és koordinálása révén működjenek együtt a tagállamokkal;
- f) rendszeresen tegyenek jelentést a Tanácsnak a közös válaszingykedések végrehajtásáról.
-